

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

11 mei 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opvolging van de resolutie betreffende de problematiek van personen met een auditieve handicap

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over drugpreventie in Vlaanderen

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over Vlaamse subsidies voor v.z.w. Refleks Junior

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 11 mei 2000

VOORZITTER : Mevrouw Patricia Ceysens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.10 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opvolging van de resolutie betreffende de problematiek van personen met een auditieve handicap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opvolging van de resolutie betreffende de problematiek van personen met een auditieve handicap.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op het einde van de vorige legislatuur, bijna een jaar geleden, hebben we de resolutie over personen met een auditieve handicap goedgekeurd. Daar stond heel wat in : hulpmiddelen voor auditief gehandicapten, dienstverlening via tolken en begeleiding, enzovoort. Het leek me dan ook wenselijk om na een jaar een bilan op te maken. Via de pers heb ik immers herhaaldelijk vernomen dat er in sommige items evolutie merkbaar is. Het lijkt me zinvol die evaluatie te maken.

In uw beleidsnota pleit u ervoor de traditionele beeldvorming van de diverse doelgroepen te doorbreken. U bracht aan dat het uitbouwen van een sterk middenveld, als betrokkene bij de beeldvorming voor de doelgroep van blinden en slechtzienden, voor u heel belangrijk is. Bijgevolg wil ik van u de huidige stand van zaken van deze resolutie item per item vernemen. In mijn vraag om uitleg heb ik alle aspecten ook opgesomd. Wat is de invulling van de diverse actieterreinen ? Ik spreek dan voor-

namelijk over de sensibilisering en de informatie-campagne. Gaat u samenwerkingsverbanden aan met mensen die actief zijn op het veld ? Hoe ver staat het met de implementatie van de ringleiding ? Hoe ver staat het met de tussenkomst in de GSM met fax ? Houden we ook rekening met de snelle technologische evolutie ? Ik stel immers zelf vast dat er elke maand of ieder half jaar een nieuw product uitkomt. Het is niet zo makkelijk om daar vanuit de overheid heel snel op in te spelen. Wat is de stand van zaken in de telefoonbemiddelingsdienst ? Hoe ver staat het met de voorbereiding van de beheersovereenkomst met de VRT ? Ik heb begrepen dat hierover volgend jaar opnieuw onderhandeld wordt.

Naar aanleiding van de gebeurtenissen de voorbije maanden zijn die gesprekken op gang gekomen. Ik heb er persoonlijk echter geen zicht op. Ik weet dat de erkenning van instellingen en verenigingen een bevoegdheid is van minister Anciaux, maar ik vermoed dat ook u in informele contacten daarover van gedachten wisselt. Wat is de stand van zaken van het wetenschappelijk onderzoek dat nog in de vorige legislatuur werd opgestart ? Wanneer denkt u dat af te ronden ? Men is volop met de studie bezig. Resultaten zult u nog niet kunnen voorleggen, maar het zou boeiend zijn om de voorziene timing te kennen.

Hoe ver staat het met de dagopleiding voor doven-tolken en het versterken van de hondengeleiding ? Heel wat beleidsdomeinen worden gevat in deze resolutie. Dat maakt het ook wel wat moeilijk, maar het vormt een uitdaging op zichzelf. Is al beslist over de installatie van een commissie die het voorstel tot officiële erkenning en de uniformisering van de gebarentaal voorbereidt en de suggesties doet ? Hoe ver staat het met het vooruitgangrapport ?

De hoorzitting vormt een laatste aspect in mijn vraag. Die was trouwens erg boeiend en indruk-

Heeren

wekkend. Het is niet zo evident een hoorzitting met doven te houden, maar het betekende in elk geval een grote verrijking voor de commissieleden die toen zitting hadden in het parlement. Wat evenwel met het vooruitgangrapport en de commissie? In Nederland heeft men iets gelijkaardigs tot stand gebracht. Er bestaat veel studiemateriaal en wij verschillen op dat gebied toch niet zo veel van de Nederlanders. Het materiaal moet zeker ook hier in België bruikbaar zijn.

De voorzitter : U weet dat wij dit ook hebben aangekaart naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota. We waren een beetje verontrust dat het niet in de tekst was opgenomen. We hebben dat in een motie van aanbeveling over de beleidsbrief opgesteld. Het is wel duidelijk dat het hele parlement daar nog altijd blijft achterstaan. We zijn benieuwd naar de vooruitgang die daarin geboekt werd.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Ik heb de hoorzittingen destijds in het parlement niet meegemaakt. Ik heb wel de voorbije maanden een aantal keren contact gehad met Fevlado en met mensen van de dovenvereniging. Dat waren echt heel verrijkende en indrukwekkende gesprekken. Ook op de hoorzitting voor gebruikersverenigingen 14 dagen geleden was er een ruime vertegenwoordiging van de doven en slechthorenden. Ook daar hebben we iets over communicatie geleerd.

We hebben de resolutie die door het Vlaams Parlement was goedgekeurd nominatief opgenomen in het regeerakkoord als verbintenis om ze ook uit te voeren. Hoewel in het beleidsplan niet uitdrukkelijk alle punten waren opgenomen, was het toch de bedoeling daar gestaag aan voort te werken. Het beleidsplan omvat een aantal principes die nauw aansluiten bij de resolutie van het Vlaams Parlement. Men wil eerst en vooral een inclusief beleid voeren : een toegankelijke samenleving voor alle burgers, dus ook voor gehandicapten, behoeftengestuurd zorg op maat en autonomie en zelfbeschikking in plaats van betutteling.

Doven en slechthorenden zijn een specifieke groep binnen de algemene groep gehandicapten. De beperking voor hun integratie en participatie is eigenlijk de communicatie. U weet dat ik deelgenomen heb aan een spelletje bij Rob Vanoudenhoven waar een blinde, een dove en een rolstoelgebruiker aanwezig waren. Daar is mij enorm opgevallen wat

doofheid voor de mens betekent. Na de uitzending wordt over vanalles gepraat. De blinde en de rolstoelgebruiker kunnen perfect volgen, maar de dove zit er totaal geïsoleerd bij. Het is mij toen heel erg duidelijk geworden dat communicatie ongeloflijk essentieel is. We moeten dan ook alle mogelijke inspanningen doen om een categoriale benadering van die specifieke doelgroep te verantwoorden.

Ik zal punt voor punt even alles overlopen. We beginnen bij het goede nieuws. Op 12 maart ging Téletolk van start. Dit is een dienstverlening aan doven en slechthorenden vanuit het call-centrum van de Vlaamse Infolijn. Er wordt gebruik gemaakt van Alto-toestellen. Dat is een telefoon met een klein toetsenbord en display. In de aanvangsfase, we zijn immers pas twee maanden bezig, kunnen we spreken van een positieve respons en een groeiend succes. Een werkgroep met een vertegenwoordiger van de minister-president, de Vlaamse Infolijn en het Vlaams Fonds volgt dit project verder op. Technologische ontwikkelingen zullen, waar verantwoord, aanleiding zijn om de dienstverlening te verbeteren. In die zin heb ik trouwens vorige week geantwoord op een vraag van mevrouw Janssens naar de mogelijkheid om de nieuwe software van Telenet ook toe te passen.

We kennen op dit terrein een zeer snelle evolutie. Nog maar een jaar geleden was er een aanvraag van de dovenvereniging om in de hardware, het telefoontoestel met fax, te laten voorzien door het Vlaams Fonds. Een jaar later lijkt dit al achterhaald door het SMS-systeem. Binnen de huidige werking van het Vlaams Fonds in het kader van de individuele materiële bijstand is het zeer moeilijk om die evolutie op de voet te volgen. Dat is één van de redenen waarom meer en meer gedacht wordt, voor de individuele materiële begeleiding, aan iets in de zin van het persoonsgebonden budget. Er is deze week een wetsvoorstel ingediend over een persoonsgebonden budget dat ook zou kunnen uitgebreid worden naar de hulpmiddelen. Een persoon met een handicap krijgt de middelen ter beschikking. Tegelijk wordt hij goed ingelicht over de producten op de markt en de evoluties. Op die manier kan hij zelf kiezen welk hulpmiddel hij op een bepaald moment aankoopt.

De noodcentrales zijn ook op het systeem met de Alto-toestellen aangesloten. Daar wordt werk van gemaakt. Het is een technologie die enorm evolueert en die in de toekomst doven en slechthorenden heel wat perspectieven biedt. Er zijn trouwens in dat verband regelmatige contacten tussen voor- aanstaande partners uit de wereld van de telecom-

Vogels

municatie zoals Belgacom, Telenet Vlaanderen, Lernout & Hauspie en de reeds vernoemde werkgroep om na te gaan welke evoluties we kunnen volgen.

Voor de vergoeding van de doventolken hebben we in de begroting 2000 in 6 miljoen frank extra voorzien om het contingent doventolkuren op te trekken van 4.113 tot 6.000 uren. Ook de vergoeding van de doventolken zal worden opgetrokken tot het niveau van de ons omringende landen. Dat betekent een vergoeding van 1.250 frank per uur met een extra forfaitaire vergoeding voor onder andere verplaatsingskosten. Dit komt dan neer op een vergoeding van 1.500 frank per uur.

Ook het doventolkenbureau krijgt een uitbreiding van 2,5 miljoen frank voor de aanwerving van personeel en 500.000 frank voor werkingskosten. We plegen geregeld overleg met het doventolkenbureau CAB om de precieze behoeften goed op te volgen. Het hele dossier over de 6 miljoen frank extra ligt op dit moment bij de inspectie Financiën ter afhandeling en zal hopelijk een van de volgende weken kunnen worden uitbetaald.

Via het Departement Onderwijs worden doventolken experimenteel ingeschakeld ter ondersteuning van regulier onderwijs voor dove en slechthorende kinderen. Op 13 juni vindt in het kader van de bijeenkomsten van het technisch beheerscomité Speciale Onderwijsleermiddelen binnen het Vlaams Fonds een extra zitting plaats waarin voormelde experimenten met inschakeling van doventolken in het onderwijs zullen worden geëvalueerd. Er is geregeld overleg met het kabinet van collega Vanderpoorten over de ontwikkelingen op dit vlak.

In de terugbetaling van een ringleidingsstelsel voor gebruik thuis is reeds langer voorzien door het Vlaams Fonds. Het verplicht voorschrijven daarvan in nieuwe overheidsgebouwen en in nieuwe, voor het publiek toegankelijke gebouwen, is nog steeds niet waargemaakt. Tot op heden geldt immers nog steeds de federale wetgeving op de toegankelijkheid van 1975. Wat dit laatste betreft, wijs ik op de recente inwerkingtreding van het decreet op de ruimtelijke ordening van 1 mei. Binnen dit decreet is het mogelijk om uitvoeringsbesluiten op te stellen over de toegankelijkheid van publieke gebouwen. Ik heb voorgesteld hieromtrent een werkgroep te installeren vanuit het Vlaams Fonds met participatie van de cel Gelijke Kansen, verenigingen van gehandicapten en het kabinet van minister Van Mechelen om een uitvoeringsbesluit

daarover voor te bereiden. Die werkgroep is reeds samengekomen. Er wordt dus aan gewerkt.

U verwijst naar het wetenschappelijk onderzoek dat loopt in opdracht van de diensten van de minister-president en de situatie van doven en slechthorenden in Vlaanderen nagaat. De grote Vlaamse universitaire instellingen werken hieraan mee. Ik weet echter niet wanneer de einddatum of de eerste rapportering zal zijn. Ik zal het opzoeken en het u meedelen.

Het gespecialiseerd centrum algemeen welzijnswerk en de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg is een ander verhaal. Gespecialiseerd en algemeen zijn met elkaar in tegenspraak. De algemene werking van de CGG's en het algemeen welzijnswerk staat steeds meer onder druk van de vraag naar categoriale opvang. Vroeger had men allerlei categoriale opvang, tot men door het bos de bomen niet meer kon zien. De slinger heeft dan een tegenovergestelde beweging gemaakt en nu ressorteert alles weer onder het algemeen welzijnswerk, en dit is niet toegankelijk voor doven en anderstaligen. De roep om categoriale voorzieningen wordt luider. We kunnen onmogelijk alle CGG's en CAW's toegankelijk maken voor doven en slechthorenden. Eén centrum per provincie dat wél toegankelijk is voor deze groep lijkt me evenmin een goede oplossing.

In Gent heeft men een stedelijk consulent voor personen met een handicap aangesteld. Deze heeft onder meer een cursus gebarentaal ingericht. Binnenkort kunnen doven en slechthorenden zelf terecht bij de administratieve diensten van de stad. Dit initiatief zou ik willen uitbreiden naar de CAW's zodat doven en slechthorenden een eigen contactpersoon hebben. Het lijkt me een goed idee om twee van dergelijke consulenten per provincie aan te werven.

Over de erkenning en uniformisering van de gebarentaal is de dovengemeenschap zelf het tot nu toe niet eens. Een bijkomend probleem is dat de Nederlandse gebarentaal er heel anders uitziet dan de Vlaamse. Er is geen gebrek aan wetenschappelijk onderzoek. Er loopt bijvoorbeeld een onderzoek aan de VUB en de UG over de grammatica van de Vlaams-Belgische gebarentaal. Daarnaast loopt er een gezamenlijk project van beide universiteiten voor lexicografisch onderzoek van deze taal. Er werden bovendien al tal van proefschriften aan gewijd. Ik zal voor het overleg met Fevlado op 16 juni dit punt op mijn agenda zetten, en eventueel in overleg met de minister van Cultuur mogelijke initiatieven onderzoeken.

Vogels

Tussen het RIZIV en het Vlaams Fonds wordt systematisch overleg gepleegd over het hulpmiddelenbeleid. De Vlaamse overheid heeft natuurlijk weinig impact op de federale domeinen zoals invaliditeits- en ziekteverzekeringsnomenclatuur, het prijzenbeleid en de revalidatieprestaties. Het overleg blijft evenwel noodzakelijk, en het VFSIPH blijft op dit vlak een volgehouden inspanning leveren. Als de technologie snel evolueert, hinkt de logge besluitvorming echter achterop.

De clausule op de beheersovereenkomst met de VRT staat eveneens op de agenda van de vergadering met Fevlado op 16 juni. Ik zal daar als coördinerend minister voor het gehandicaptenbeleid samen met minister Van Mechelen aandacht vragen voor het verhogen van de ondertiteling en voor de begeleiding in gebarentaal van kinderprogramma's.

Ik heb een eerste informeel gesprek gevoerd met minister Anciaux over de herziening van de decreten voor de erkenning van de instellingen en verenigingen van het vormingswerk. Minister Anciaux wil daar zeker over praten, eventueel naar aanleiding van een voorstel van decreet. Voor zover ik weet bestaan er twee erkende dagopleidingen voor doventolken, in Heverlee en Sint-Amandsberg. Ik heb minister Vanderpoorten om meer informatie daarover gevraagd, maar ik kreeg nog geen antwoord.

Tot zover het overzicht van de uitvoering van de resolutie. Er is nog werk aan de winkel, maar de aandacht voor personen met een auditieve handicap is zeker toegenomen dankzij de resolutie. We blijven ons inzetten om het communicatieprobleem van doven en slechthorenden op te lossen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Het was ook onze bedoeling om de samenleving te sensibiliseren voor deze gehandicapten. Het is een moeilijke doelgroep, zeer divers en zonder een eenheid te vormen. Is het niet mogelijk een platform op te richten om de overvloed aan verenigingen voor doven en slechthorenden te groeperen ? Ze zijn niet allemaal bij Fevlado aangesloten, maar misschien kan de federatie als platform fungeren.

Ik geef grif toe dat de subsidiëring van de hulpmiddelen niet eenvoudig is door de snelheid van de technologische evolutie. Kan het Vlicht op dat vlak niet worden ingeschakeld ? Hoe is de samenwer-

king tussen het Vlicht en het Vlaams Fonds ? Er was ooit sprake van de opheffing van het Vlicht, wat denkt u daarover ?

U wilt de ringleiding laten terugbetalen door het Vlaams Fonds. Geldt dat ook voor de ringleiding in overheidsgebouwen ? Ik ben ervoor gewonnen om ringleiding in overheidsgebouwen te stimuleren via subsidies en zelfs om ze verplicht te maken. Ik hoor u graag zeggen dat men een uitvoeringsbesluit in die zin wil uitwerken. We hebben een wettelijke stok achter de deur nodig. Het zou toch wel zinvol zijn om de aanpassing van openbare gebouwen aan auditief gehandicapten samen met de bouwmeester te bekijken.

Ik wil niet vooruitlopen op het wetenschappelijk onderzoek, maar slechthorendheid en doofheid neemt steeds toe. We moeten de technologie aanwenden om dit op te vangen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Gelukkig wordt slechthorendheid en doofheid steeds vaker op jonge leeftijd ontdekt. Men kan het dan ook steeds vroeger aanpakken en verhelpen. We moeten blijven investeren in nieuwe hulpmiddelen.

Het is niet aan de overheid om het kluwen aan verenigingen samen te brengen. Voor de oprichting van een groot gebruikersplatform voor personen met een handicap hebben we wel een hoorzitting georganiseerd. We willen de verenigingen aanzetten tot samenwerking, maar een platform moet van onderaf groeien en niet van bovenaf worden opgelegd.

We zijn wel degelijk op de hoogte van de bestaande hulpmiddelen. De evolutie loopt te snel in verhouding tot de organisatie en uitbetaling van de subsidiëring. Het Vlicht en het Vlaams Fonds werken al jaren samen, maar de informatie en de subsidiëring stromen niet altijd door tot bij de gehandicapte. Via de GAC's proberen we dit te verhelpen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid van Kessel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over drugpreventie in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw van Kessel tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over drugpreventie in Vlaanderen.

Mevrouw van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid van Kessel : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, het thema drugpreventie was gisteren nog aan de orde in de plenaire vergadering. Drugpreventie is een belangrijk gegeven. De coördinatie hiervan en de initiatieven terzake in Vlaanderen liggen in handen van de VAD.

De wanverhouding tussen de preventiewerkers van de VAD en de rijkswachters die op het vlak van preventie actief zijn, blijft me echter opvallen. De minister zei gisteren nog dat men in het kader van drugpreventie geen vermanende vinger mag heffen en dat men niet mag zeggen dat bepaalde producten verboden zijn. Het is zeer belangrijk dat we ons vanuit eigen inzichten met deze problematiek bezighouden.

Er zijn momenteel tien provinciale preventiewerkers op het veld actief. Ze worden door de VAD ondersteund en gecoördineerd. Er zijn uiteraard nog andere organisaties actief op hetzelfde vlak. Ik denk hierbij in de eerste plaats aan de federale preventiewerkers en aan de straathoekwerkers. Wat de rijkswacht betreft, valt vooral het grote aantal preventiewerkers op. Zo werken maar liefst 250 rijkswachters vanuit een Donnaproject aan drugpreventie. Deze rijkswachters geven evenwel geen uiteenzettingen aan jongeren. Ze richten zich in de eerste plaats op ouderen.

Ik heb hier al eerder gevraagd naar de concrete invulling van het cruciale overleg tussen beide niveaus. De preventieactiviteiten mogen niet worden versnipperd. Er moet samenspraak en overleg zijn. Ik zou dan ook graag enkele concrete vragen stellen.

Ik heb vernomen dat de provincie Oost-Vlaanderen nog geen convenant met de Vlaamse overheid heeft afgesloten. De convenants op provinciaal niveau vormen nochtans een belangrijke schakel, die de coördinatie van de bestaande initiatieven mogelijk moet maken. Het zou een spijtige zaak zijn, mocht een provincie, om welke reden dan ook, geen convenant wensen af te sluiten. Dit zou een precedent kunnen vormen. Ik kan enkel hopen dat dit hier niet het geval is. Ik zou graag van de minister horen of ik goed geïnformeerd ben en welke redenen de provincie Oost-Vlaanderen heeft om

geen convenant af te sluiten. Ik zou eveneens graag horen in welke mate er overleg bestaat tussen de rijkswacht en de Vlaamse overheid. Zijn er, wat drugpreventie betreft, afspraken inzake taakverdeling, visie en benadering ? Welke rol speelt de VAD in dit overleg en welke rol kan de VAD in de toekomst hierbij spelen ? Overweegt de minister om het aantal Vlaamse preventiewerkers op te trekken ?

Naar aanleiding van een recent persartikel over Euro 2000 zou ik tevens een bijkomende vraag willen stellen betreffende een mogelijke gezamenlijke campagne die de Nederlandse en Belgische overheid blijkbaar willen opzetten om de drugpreventie tijdens deze voetbalmanifestatie te coördineren. Het artikel stelt dat er meningsverschillen zijn omtrent de aanpak van deze campagne. Mijn vraag luidt of deze meningsverschillen werkelijk bestaan en, indien dit zo is, of Vlaanderen een aparte campagne wil opzetten. Hoewel mijn eerste vragen van een iets algemener aard waren, meen ik dat deze bijkomende vraag er toch nauw bij aansluit.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mevrouw de minister, ik heb onmiddellijk na uw gezamenlijke persconferentie met minister Vanderpoorten een interpellatieverzoek betreffende uw drugpreventiebeleid ingediend. Die interpellatie is mij toen niet toegestaan. Als reden is toen opgegeven dat ik dit onderwerp bij de bespreking van de beleidsnota ter sprake had moeten brengen. Als men ervan uitgaat dat alles in beleidsnota's aan de orde moet komen, is het uiteraard mogelijk om gedurende een hele legislatuur elke interpellatie te verhinderen. Ik heb dit interpellatieverzoek niet in een vraag om uitleg of in een actuele vraag willen omzetten. Ik vind namelijk dat het drugpreventiebeleid beter verdient dan een korte afhaspeling in de plenaire zitting of in een commissie. Het drugpreventiebeleid verdient mijns inziens een ernstig debat.

Het drugpreventiebeleid bewandelt momenteel een gevaarlijke weg. De minister is het blijkbaar eens met de groeiende tendens om een onderscheid te maken tussen geïntegreerd en niet-geïntegreerd en tussen problematisch en niet-problematisch druggebruik. Ik heb toevallig gisteren nog een interview gelezen met de werknemers van De Spiegel, een therapeutische gemeenschap in Lovenjoel. Die mensen hebben 20 jaar ervaring en weten waarover ze spreken. Volgens hen is de gemiddelde leeftijd waarop jongeren met drugs beginnen nu al tot 14,5 jaar gezakt. Het gaat hierbij meestal om cannabis. De overstap naar andere

Strackx

drugs volgt echter snel. Cannabis is duidelijk een instap- en een opstapdrug. Het gebruik van cannabis mag met andere woorden niet worden gebagatelliseerd.

Ik ben niet gelukkig met de manier waarop de VAD de drugpreventie benadert. Hun prioriteit is, zoals hun naam al laat uitschijnen, de preventie van alcoholmisbruik. Ik wil uiteraard niet beweren dat er op dit vlak geen behoeften zijn. De VAD hangt echter een algemene tendens aan om het drugdebat te verdrinken in een groot debat over alle genotsmiddelen. Dit stoort me wel. Men gooit alle genotsmiddelen gewoon op een hoopje en behandelt tegelijkertijd cannabis, cocaïne, alcohol, sigaretten, aspirine, enzovoort. Trouwens, als het van pater Versteylen afhangt, mag men aan dit lijstje nog producten als chocolade, chips en Coca-Cola toevoegen. Een dergelijk debat verdrinkt de vis in de zee. Men moet immers weten waarmee men bezig is. Men moet prioriteiten stellen. Ik ga akkoord met tabakspreventie en met alcoholmisbruikpreventie. Men mag al deze producten echter niet op een hoopje gooien en er één enkel debat van maken. Het gaat telkens om totaal verschillende problematieken. Mensen beginnen om totaal verschillende beweegredenen deze verschillende middelen te gebruiken.

Ik wil nog even terugkomen op de essentie van de door mevrouw van Kessel geformuleerde vragen. De versnippering in het drugpreventiebeleid is een groot probleem. Ik heb dit enkele jaren geleden al in deze commissie aangekaart. Het is mijns inziens van het grootste belang om alle neuzen in dezelfde richting te laten wijzen, wat momenteel niet lijkt te lukken.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Het Vlaamse preventielandschap is gebaseerd op een systeem van convenants. Wij voorzien in de begroting in een bedrag van ongeveer 103,6 miljoen frank voor drugbestrijding. Het grootste deel van dit bedrag, namelijk 77,6 miljoen frank, gaat naar de VAD. De naam van deze verenigingen laat misschien vermoeden dat zij zich voornamelijk op alcoholmisbruik concentreren, maar dit klopt niet. In tegenstelling tot de heer Strackx, ben ik alleszins wel tevreden over de aanpak van de VAD en over de manier waarop zij de convenants uitvoeren.

Het Vlaams preventiebeleid wordt bovendien mee gedragen door de provincies. Deze krijgen hiervoor

een bedrag van 15 miljoen frank. De centra voor geestelijke gezondheidszorg beschikken over een aparte convenant. Zij ontvangen hiervoor 21 miljoen frank. Verder ontplooit ook de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest binnen haar bevoegdheden enkele initiatieven.

De provincies zijn het voorbije jaar uitgenodigd om de inhoud van die convenants te bespreken. Zij zijn op een uniforme wijze opgesteld en ter ondertekening aan de convenanthouders voorgelegd. Met uitzondering van Oost-Vlaanderen, hebben alle provincies een convenant met de Vlaamse overheid ondertekend. De provincie Oost-Vlaanderen heeft het convenant nog niet willen ondertekenen en heeft het bedrag waarop ze normaal gezien recht had, namelijk 2,5 miljoen frank per jaar gedurende een periode van drie jaar, nog niet ontvangen. De provincie Oost-Vlaanderen heeft nog geen duidelijke inhoudelijke stelling ingenomen. Ik heb de indruk dat het provinciebestuur het gewoon niet eens is met de wijze van samenwerking tussen de provincies en de Vlaamse overheid. Het zou alleszins meer om formele dan om inhoudelijke redenen gaan. Het bewijs hiervan is dat de provinciale coördinator voor Oost-Vlaanderen loyaal de door de VAD geleide coördinatievergaderingen blijft bijwonen. De provincie heeft alleszins nog geen reden opgegeven waarom ze het convenant niet wensen te ondertekenen. Ik blijf dan ook hopen dat dit alsnog kan gebeuren.

Iedereen weet uiteraard dat we ons momenteel op de vooravond van de verkiezingen van de provincieraden bevinden. Indien dit politiek moeilijk ligt, moeten we misschien even wachten en de provincie het convenant na de verkiezingen opnieuw voorleggen.

De rijkswacht en de VAD overleggen geregeld. Dit overleg is echter informatief. Men wisselt programma's en informatie uit. Dit is geen formeel overleg. De rijkswacht participeert wel aan Ginger, de registratie van preventieactiviteiten. Ginger bevond zich in 1999 nog in een pilootfase. Nu, in 2000, is dit project volledig actief en worden alle preventieprojecten geregistreerd. De rijkswacht werkt hier constructief aan mee, maar niemand kan op voorhand zeggen welke initiatieven zullen worden genomen. Deze registratie gebeurt dan ook post factum.

De ongeveer 150 preventiewerkers in Vlaanderen van het drugpreventienetwerk van de Rijkswacht richten zich vooral op ouders en opvoeders. De 120 Donna-rijkswachters – die volgens mij in heel België actief zijn – richten zich met een pakket op de

Vogels

basisscholen. Ook bepaalde gemeentelijke politiekorpsen richten zich op deze basisscholen. Ik weet niet dat dit nooit voor de nodige problemen zorgt. Er moeten bindende afspraken worden gemaakt waarbij de rol van de politie en van de rijkswacht op het vlak van de drugpreventie duidelijk wordt vastgelegd.

U weet dat op het federale niveau de hele drugpreventie pas voor het najaar op het programma staat. Bovendien werd de materie weggehaald bij Justitie en overgeplaatst naar Volksgezondheid en Binnenlandse Zaken. Wij vragen in elk geval om daarbij betrokken te worden. Dat geldt trouwens voor het hele veiligheidsbeleid. Eén van de punten die we aankaarten, zullen in elk geval de acties zijn van de Donna-rijkswachters in de lagere scholen. Dat is immers een vorm van campagne die jongeren ervan moet weerhouden drugs te gaan gebruiken via allerlei verschrikkelijke beelden. Er is helemaal niet bewezen dat dit de goede manier van werken is. Wij hebben het daar niet gemakkelijk mee.

Wat is de rol van de VAD in de toekomst? Willen we het aantal Vlaamse preventiewerkers optrekken? Op dit moment is daar geen sprake van. De uitwerking van de convenant loopt voor drie jaar en het loopt goed. Er is een regelmatige evaluatie. Als op federaal niveau het standpunt duidelijk wordt, moeten we nagaan welke taken federaal en welke taken Vlaams zullen worden ingevuld. Indien nodig, zullen bijkomende Vlaamse preventiewerkers aangeworven worden. Op dit moment is dat niet het geval.

Uw vraag over voetbal is inderdaad later binnengekomen. Ik ben er niet van op de hoogte. Er is een overleg tussen de ministeries van Binnenlandse Zaken van België en Nederland. Er is mij niet gevraagd wat ik ervan dacht. Ik kan u alleen zeggen dat er geen overleg was en dat ik geen plannen heb om een eigen Vlaamse campagne te gaan voeren voor Euro 2000. Soms zouden we vergeten dat het gaat over voetbal en niet over drugs. Wat er vooral wordt misbruikt, is alcohol.

De voorzitter : Mevrouw Van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Van Kessel : Het is misschien geen drugfeestje, maar het mag er ook geen worden. De actie ging vooral over de preventie-aanpak en als er iets wordt georganiseerd, moet het Vlaamse niveau er toch bij betrokken worden.

Ik ben het in heel grote mate met u eens voor de rest van de punten. Voor drugpreventie moeten we echt vragende partij zijn. Dit is een Vlaamse bevoegdheid en we hebben onze eigen inzichten daarin. We vinden het belangrijk om zo veel mogelijk overleg te plegen met het federale niveau. Meer overleg was één van de belangrijkste aanbevelingen van de federale drugwerkgroep van de vorige zittingsperiode. Wij hebben toen zelfs gepleit voor het installeren van een beleidscel drugs die coördinatie mogelijk moet maken. Socialisten, liberalen en Agalev waren het ermee eens. Formeel overleg is nodig. Een beleidscel moet dit continu opvolgen, zeker op een domein waarin het accent op preventie ligt en niet op repressie. Dat lijkt mij cruciaal bij een goede preventie. U zei het zelf al, voor de kinderen is het gesprek met de ouders heel belangrijk. Als ze iemand zien met een kepi, belast dat dikwijls het gesprek al bij voorbaat. Ik geef toe dat in sommige omstandigheden een kepi nodig is, maar zeker niet altijd. De ouders zullen veelal niet meer op een redelijke manier met hun kinderen spreken als ze die voorlichting hebben gekregen.

Ik zeg niet dat de rijkswacht nooit goed aan productinformatie doet. In sommige omstandigheden verloopt dit zeer positief. Ik ben echter al op een paar voorlichtingsavonden geweest waarbij ik eraan twijfelde of ouders nog een goed, rustig gesprek met hun kinderen kunnen voeren. Ik vraag me af of die invloed bevorderlijk is. Formeel overleg ten aanzien van visie en aanpak is heel erg wenselijk. Ik hoop dat we hierop nog eens kunnen terugkomen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over Vlaamse subsidies voor VZW Refleks Junior

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over Vlaamse subsidies voor VZW Refleks Junior.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik veronderstel dat we vorige week allemaal een brief hebben ontvangen van Refleks. We hebben dit onmiddellijk

Van Cleuvenbergen

lijk omgezet in een vraag om uitleg. We moeten deze problematiek zinvol bekijken. Er hangen immers een aantal zaken mee samen die beleidsproblemen kunnen geven.

Refleks is de enige organisatie in Vlaanderen die professionele en praktijkgerichte vorming verzorgt rond preventie van geweld, agressie, misbruik en grensoverschrijdend gedrag bij volwassenen. De VZW ressorteert onder het decreet op de instellingen. Dat decreet is voor een stuk geblokkeerd. Vanuit de bepalingen van dat decreet bieden zij hun diensten aan aan verenigingen en organisaties. Dat is het algemene kader.

Refleks Junior is later ontstaan en werkt met jongeren. Jarenlang wordt dit werk al door deskundigen gewaardeerd. Een bewijs daarvan is dat zij overbevraagd zijn. Ze moeten op wachtlijsten terugvallen om een training aan te bieden. Wanneer men met iets nieuws begint, gebeurt dit vaak experimenteel, maar experimenten kunnen geen vijf jaar duren. We moeten dan zoeken naar een structurele inbedding.

Ik zie twee problemen bij Refleks Junior. Het eerste probleem bestaat erin dat ze werken met jongeren waardoor zij gedeeltelijk buiten de decreten over sociaal-cultureel werk staan. De meeste decreten zijn immers gericht op organisaties voor volwassenen. Een tweede probleem is dat zij op de wip zitten tussen Welzijn en Cultuur. Dat komen we vrij regelmatig tegen. Het is dan ook moeilijker een structurele oplossing te vinden waardoor we dus van de ene naar de andere experimentele fase evolueren tot we op een bepaald punt voelen dat het te onzeker wordt. De raad van bestuur heeft dan beslist om ermee te stoppen. Dat was een verstandig signaal.

Al de VZW's die als privé-organisatie dienstverlening organiseren, zijn eigenlijk meer gebaseerd op vrijwilligerswerk. Refleks Junior draait op giften, tijdelijke projectsubsidie en vooral de onbezoldigde inzet van personeel. Enkel een snelle, structurele inbedding kan het voortbestaan van de VZW garanderen. Refleks Junior heeft op korte termijn drie wensen : personeel voor de coördinatiefunctie, betaald door de minister van Cultuur, detacheringen vanuit Onderwijs voor de educatieve functie en administratieve krachten en werkingskosten betaald door het kabinet van Welzijn. Dit zou reeds mondeling zijn toegezegd, maar er kampen nog tal van gelijkaardige organisaties met dezelfde problemen. Denk maar aan het Vrouwenadviescentrum

in Genk dat slechts een soort van overlevingssubsidies kreeg. We moeten een oplossing zoeken voor de VZW's die voorlopig in geen enkel decreet passen. Ze verliezen veel tijd aan het uitzoeken van de regelgeving en het opstellen van een subsidieaanvraag.

Welke maatregelen zult u nemen voor Refleks Junior ? Zou een doorlichting van de projectsubsidiering niet zinvol zijn ? Hebben we geen veralgemening van de subsidiëring nodig ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik sluit me volledig aan bij de vraag van mevrouw Van Cleuvenbergen. Ik vraag aandacht en subsidies voor de organisaties die bij twee of drie bevoegdheden kunnen worden ondergebracht. Educatief Theater bijvoorbeeld krijgt enkel van uw ministerie een beetje geld want bij Onderwijs vindt men dat het om cultuur gaat en bij Cultuur vindt men dat Onderwijs mag betalen.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de minister, ik ken Refleks al jaren en wil dit initiatief zeker steunen. Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft de situatie goed geschetst. Voor deze organisaties is onzekerheid het ergste probleem. We moeten voorzichtig blijven. Een weerbaarheidskursus beschermt kinderen niet tegen elk gevaar en moet nu niet per se voor iedereen worden georganiseerd.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Iedereen in deze commissie, inclusief de minister, staat volledig achter het werk van Refleks Junior. De VZW kreeg in 1998 en 1999 een projectsubsidie van de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn. Deze subsidiëring kan niet jaar na jaar worden verlengd omdat het Rekenhof dat niet aanvaardt. Ik heb aan de administratie de opdracht gegeven om voor 2000 toch opnieuw een projectsubsidie toe te kennen aan Refleks Junior. We moeten onderzoeken hoe we het project structureel kunnen inbedden, eventueel binnen de uit te bouwen jeugdhulpverlening.

De VZW's die tussen Onderwijs en Cultuur bengelen, vallen inderdaad vaak buiten de prijzen. Een oplossing is niet makkelijk te vinden. De toekenning van een projectsubsidie wordt snel als vriendjespolitiek bekeken. We moeten nu kiezen tussen

Vogels

een tweejarige projectsubsidie en decretale verankering. Dit soort van projecten is gegroeid van onderaf en past niet binnen een decretale structuur. Decretale verankering neemt alle beleidsruimte weg. Ik pleit voor een tussenoplossing. Ik pleit voor het afsluiten van een convenant van vier of vijf jaar, een contractuele verbintenis tussen de organisatie en de overheid. Minister Anciaux denkt er net zo over. We moeten de juridische aspecten nog uitpluizen en het Rekenhof overtuigen van het nut van zo'n contract.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik ben blij dat u werkt aan een fundamentele oplossing. De jeugdhulpverlening zweeft ergens tussen Cultuur en Welzijn. We moeten hierbij rekening houden met het advies van de Jeugdraad en eventueel de Kinderrechtencommissaris. De Jeugdraad wil immers voorkomen dat jeugdorganisaties worden 'verwelzind'.

Projecten krijgen vrij gemakkelijk subsidies voor twee jaar, daarna stuit men op protest van het Rekenhof. Is het niet mogelijk om voor deze organisaties een eigen regelgeving op te maken ? Ze moeten dan bewijzen dat ze beantwoorden aan noden. De subsidiëring moet worden uitgebreid naar meer organisaties. VZW's die iemand kennen, krijgen subsidies en de andere werken uitsluitend met giften. Alle initiatieven moeten op gelijke voet worden behandeld.

Als men na twee jaar van experimenten en tijdelijke subsidies overstapt op een soort van vijfjarig contract, moet dat project, die organisatie, een minimum aan structuur vertonen. We mogen niet in het wilde weg beginnen te subsidiëren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.09 uur.*
